

Plean Forbartha Chontae na Gaillimhe 2022-2028.

Aighneacht maidir le Réamh-Dhréacht den Chomhairliúchán Poiblí. Seolta ag Grúpa Pobail Chéibh an tSrutháin, An Cheathrú Rua.

Molann Grúpa Pobail Chéibh an tSrutháin, An Cheathrú Rua go mbeadh dianrialacháin san áireamh i bPlean Forbartha nua Chontae na Gaillimhe 2022-2028 a chuireann cosc ar Ionaid Chóireála Fuíolluisce (WWTP) a fhorbairt ar shuíomhanna áille cois cladaigh nó i ngar do chéanna Poiblí nó áiseanna nó saoráidí poiblí eile den aon sórt.

Tá muidne sáite le breis agus dhá bhliain déag anuas i bhfeachtas fada ag éileamh athrú intinne maidir leis an moladh go lonnófaí ionad cóireála fuíolluisce ar shuíomh fíor álainn ag Céibh an tSrutháin. Creideann ár bpobal gur togra iomlán míchuí atá sa togra seo. Mar mhalairt air sin tá sé molta againn Céibh an tSrutháin agus an limistéar a ainmniú mar “Crios Áineasa agus Caithimh Aimsire” a d’fhéadfaí a fhorbairt ar mhaithe leis an bpobal agus ar mhaithe lena leasanna iascaireachta, bádóireachta, seoltóireachta agus luamhaireachta a úsáideann an Ché.

Creidimid ar an gcéad dul síos go gcaithfear dianrialacháin maidir le hIonaid Chóireála Fuíolluisce ar an gcósta agus in áiteanna áille a bheith curtha i bhfeidhm agus a bheith ina gcuid dhílis den Phlean Forbartha Contae chun cosaint cheart a thabhairt dár réigiún álainn cósta agus chun cosaint inbhuanaithe comhshaoil a chinntiú. Tá práinn ar leith ag baint lena cúrsaí seo anois i bhfianaise an mhór imní atá tagtha chun cinn faoi athrú aeráide agus a thionchar sin ar láthaireacha cois cósta.

Dá nglacfaí le rialacháin den sórt sin bheadh muid dóchasach nach mbeadh suíomhanna mar Chéibh an tSrutháin incháilithe mar shuíomh feiliúnach d’Ionaid Chóireála Fuíolluisce agus go gcuirfí Céibh an tSrutháin as an áireamh ar fad mar shuíomh do na pleananna atá á mbeartú faoi láthair.

Chuir baill tofa Chomhairle Contae na Gaillimhe rún chun cinn i mí Feabhra 2019, rún a bhfuil an-fháilte againn roimhe, ag éileamh go nglacfaí le rialacháin a chinnteodh go gcuirfí “Cordon Sanitaire” 100m timpeall ar Ionaid Chóireála Fuíolluisce i gceantar Chonamara. Measann muid go bhfuil rialachán 100m den sórt sin ar mhaithe le forbairt cheart inbhuanaithe. Dá gcuirfí an riail seo sa Phlean Forbartha Contae is maith an seans go gcuirfí deireadh leis an togra atá molta do Chéibh an tSrutháin ach caithfidh muid dul níos faide ná sin go háirithe i gcás láithreáin áille cois cósta nach bhfuil forbartha cheanna féin.

Tá aighneacht ar leith ceangailte maidir leis an riail 100m. (Aguisín A)

Tá gá le bearta eile chun suímh mar Céibh an tSrutháin a chosaint. Tá muid den tuairim go dteastaíonn tuilleadh dianrialachán chun cosaint a thabhairt dár dtimpeallacht chósta sa chontae seo mar go mb'fhéidir nach leor riail mhaolánach 100m ann féin.

De réir mar a bhíonn ceist an “Athraithe Aeráide” ag éirí níos práinní, tá sé dochreidte go bhfuil pleananna fós á gcur chun cinn chun Ionad Cóireála Fuíolluisce a fhorbairt ar shuíomh chomh rite le Céibh an tSrutháin.

Anuas air sin, i bhfianaise na hÉigeandála leanúnaí sa tSláinte Phoiblí de bharr an ráig den Choróinvíreas agus an fheasacht mhéadaithe ar thábhacht chúinsí Sláinte Poiblí, is gá anois athmheasúnú a dhéanamh ar na himpleachtaí sláinte poiblí a bhaineann le hIonad Cóireála Séarachais a fhorbairt chomh gar do ghabhdóirí íogaire (*sensitive receptors*). Is léir go bhfuil an ghné seo den réamhphleanáil ag éirí ríthábhachtach. Ní mór athmheasúnú iomlán a dhéanamh ar na hionaid seo a lonnú áit ar bith gar do thithe nó i gceantair a úsáidtear go laethúil mar shaoráidí poiblí.

I bhformhór na gcásanna agus b'fhéidir fiú i ngach cás i gceantar cosúil le Conamara, tá roghanna réalaíocha ar fáil maidir le háiseanna cóireála séarachais a sholáthar. Is féidir iad a lonnú go discréideach i suímh cúlraídeacha i bhfad ó radharc an phobail nó ó rochtain phoiblí agus in go leor cásanna is féidir glacadh le teicneolaíochtaí nua ar nós córais bhogaigh agus iad sin a fhorbairt. Níl aon ghá feasta na botúin a rinneadh roimhe seo a dhéanamh arís agus Ionaid Chóireála Fuíolluisce a lonnú ar an gcósta agus dá bhrí sin gá a bheith le sceitheadh díreach isteach in uiscebhealaí nó amach sna cladaigh.

Iarraimid ar an gComhairle aghaidh a thabhairt go práinneach ar na deacrachtaí atá léirithe againn san aighneacht ghearr seo agus iarraidid, dá bhrí sin, go nglacfaí le dianrialacháin chúí chun cosc a chur le forbairt Ionaid Chóireála Fuíolluisce ag láithreáin áille cois cósta.

Is sampla iontach é ár suíomh ag Céibh an tSrutháin den chineál suímh atá íogair agus nach mór a mheas agus a bhainistiú go cúramach maidir le deacrachtaí comhshaoil, athrú aeráide agus Sláinte Poiblí. Níor cheart an láithreán seo a bheith curtha sa chomhaireamh riamh mar shuíomh oiriúnach d'Ionad Cóireála Fuíolluisce. Ina áit sin ba chóir é a ainmniú mar “Limistéar Áineasa agus Caithimh Aimsire” agus é sin a chosaint i bPlean Forbartha an Chontae. Iarraimid anois ar ár lucht pleanála agus ar ár gComhairleoirí tofa a chinntiú go dtugtar aghaidh ar ár n-inní agus go gcuirfear san áireamh iad i bPlean Forbartha Chontae na Gaillimhe 2022-2028.

Tá aighneacht ar leith ceangailte maidir leis an iarratas criosála. (Aguisín B)

Aguisín A. Crios maolánach 100m -cordon sanitaire.

Plean Forbartha Chontae na Gaillimhe 2022-2028.

**Aighneacht maidir le Réamh-Dhréacht den Chomhairliúchán Poiblí.
Seolta ag Grúpa Pobail Chéibh an tSrutháin, An Cheathrú Rua.**

Molann Grúpa Pobail Chéibh an tSrutháin, An Cheathrú Rua go nglacfaí leis an rún seo a leanas go práinneach i bPlean Forbartha Chontae na Gaillimhe 2022-2028, rún ar ghlac baill tofa na Comhairle leis ag lánchruinniú de Chomhairle Contae na Gaillimhe an 25 Feabhra 2019.

“That all new Public (Municipal) Wastewater Treatment Facilities (WWTFs) in Conamara to be constructed from here on forward by Irish Water, their agents or otherwise ,shall have a minimum cordon sanitaire (buffer zone), of 100m surrounding the WWTP plant site Boundary for the purpose of protecting sensitive receptors”

Foinse: Miontuairiscí Chruinniú Comhairle de Chomhairle Contae na Gaillimhe: 25 Feabhra 2019.

<http://www.galway.ie/en/services/yourcouncil/meetings/councilmeetings/minutes2019/>

Ritheadh an rún seo agus cheadaigh baill tofa é i vóta ag lánseisiún de Chomhairle Contae na Gaillimhe:

I bhfabhar: 21 I gcoinne: 3 Staonadh: 7 Gan-Vótáil: 0

Tá sé de dhualgas ar an gComhairle éifeacht reachtúil cheart a thabhairt don rún seo anois.

Is ceist chomhionannas an cheist seo i ndáiríre agus thar aon ní eile cinnteoidh sí go gcaitear go cothrom le gach limistéar sa Chontae agus go bhfuil na rialacha agus na rialacháin go léir ann do chách. Tá sé tagtha chun solais go bhfuil crios maolánach 100m cosanta thart ar Ionaid Chóireála Fuíolluisce i bhformhór na bPleananna Baile i gContae na Gaillimhe ach i gcás Chéibh an tSrutháin agus cheantair eile i gConamara ní iarrtar ach 50m. Tá scéal den sórt sin éagórach agus imríonn sé leatrom ar an bpobal.

Ó tharla gur glacadh leis an rún seo agus le tromlach ollmhór freisin is ceart agus is cóir anois an riachtanas daonlathach a chomhlíonadh agus an rún a chur sa Phlean Forbartha Contae. Níl glacadh le haon ghníomh eile le éifeacht a thabhairt do mhian sainordaithe na gComhairleoirí atá tofa ag an bpobal le gníomhú mar ghuth daonlathach na ndaoine.

Aguisín B. “Crios Áineasa agus Caithimh Aimsire”.

Plean Forbartha Chontae na Gaillimhe 2022-2028.

Aighneacht maidir le Réamh-Dhréacht den Chomhairliúchán Poiblí. Seolta ag Grúpa Pobail Chéibh an tSrutháin, An Cheathrú Rua.

Tá éileamh dá dhéanamh ag Grúpa Pobail Chéibh an tSrutháin, An Cheathrú Rua atá ag iarraidh Céibh an tSrutháin a ainmniú mar “Crios Áineasa agus Caithimh Aimsire” i bPlean Forbartha Chontae na Gaillimhe 2022-2028.

Ní gnáth láthair ar bith Céibh an tSrutháin. Ceantar fíor thábhachtach speisialta atá ann gur ar éigin go bhfuil a leithid eile ar fáil sa tír ar fad. Suíomh stairiúil ag láthair den ardchaighdeán ó thaobh timpeallachta agus áilleachta atá ina áis luachmhar ag an bpobal ar fad lena glúinta anuas.

O thús deire is ceantar ard áilleachta an áit seo, ceantar iascaireachta, seoltóireachta is turasóireachta, áit atá i gcomharsanacht áiseanna lóistín do thurasóirí agus do scoláirí na gColáistí Gaeilge.

Tá leas dá bhaint cheana féin as áiseanna na Céibhe ag iascairí , bádóirí agus seoltóirí, lucht siúlóide agus fámairí, ag an duine áitiúil agus ag an turasóir ar aon agus iad i mbun a ngréithe nó i mbun caitheamh aimsire cois farraige is mara.

Tá branda na staire ar an áit seo agus tá sé fite fuaite i gcultúr agus i n-oidhreacht mara an cheantair. Tá clú agus cáil ar leith ar an gceangal atá ag an áit leis na Báid Mhóra-Húicéirí na Gaillimhe. Tá an oidhreacht staire agus cultúir sin thar a bheith tábhachtach agus ina dhlúth chuid de thraidisiún na badóireachta i gCuan na Gaillimhe agus thart timpeall ar Oileáin Árann. San am a caitheadh bhí an Chéibh ina láthair aonaigh margadh agus patrúin agus cabhlach Húicéirí le caladh ann nó ag seoladh leo fud fad Chuan iomráiteach na Gaillimhe ó dheas go hÁrainn nó soir go Cinn Mhara agus áiteacha nach iad.

Maireann an chuimhne sin sa seanachas, sna scéalta agus sna hamhráin. Tugtar an sean saol chun cuimhne sa lá atá inniu ann go bliantúil le linn Fhéile an tSrutháin agus le eagrú “Rás na Móna” ón Sruthán go Cinn Mhara.

Ba chóir daingniú a dhéanamh i bPlean Forbartha Chontae na Gaillimhe ar na mianta agus ar na haidhmeanna atá ag an pobal le fada an lá leis an gCéibhe a ainmniú agus a dhaingniú mar láthair forbartha do thograí pobail, caitheamh aimsire agus turasóireachta a mbainfeadh an pobal leas astú.

An daingniú sin atá dá éileamh againn leis an moladh seo le Céibh an tSrutháin a ainmniú mar “Crios Áineasa agus Caithimh Aimsire”.